

I. Guigó

LEVÉL A MAGÁNYOS ÉLETRŐL

1. Tisztelendő ...-nek Guigó, a Kartauzban élő kereszt szolgái közül a legkisebb: „Krisztusnak élni és halni”.¹
2. Ki hogy van vele, én nem azt tartom szerencsésnek, aki fenséges megtiszteltetéseket hajkurász a palotában, hanem aki alázatosan paraszti életet választ a remeteségben, buzgón filozofálni szeret a nyugalomban, egymagában ülni kíván a csendben².
3. Hiszen megtiszteltetésekkel csillogni, méltóságokban kimagaslani, megítélésem szerint kevésbé nyugalmas dolog, veszéllyel és gondokkal jár, sokaknak gyanús és senkinek sem biztonságos. Kezdetben vidám, menet közben bonyolult, a végén szomorú. A méltatlanokat megtapsolja, a jókkal méltatlanul bánik, és legtöbbször mindkettőt megteveszti. És amíg sokakat szerencsétlenné tesz, senkinek sem ad se boldogságot, se szerencsét.
4. Ezzel szemben a szegény és magányos élet kezdetben nehéz, előrehaladva könnyű, kimenetelében mennyeivé válik; a nehézségekben állhatatos, a kételyekben bizakodó, a sikerekben mértéktartó. Ételen mértékletes, ruházatban egyszerű, szavaiban szégyenlős, erkölceiben tiszta. A leginkább kívánatos, mert a legkevésbé nagyravágyó. Az elkövetett bűnök miatt gyakran bánkódik, a jelenben kerüli őket, a jövőben őrizkedik tőlük. Az irgalomra számít, nem bízik az érdemekben; a mennyeiekre áhítozik, a földiektől undorodik; feszülten törekszik a kipróbált erényekre, állhatatosan megtartja, örökre megszerzi őket. Böjtöt végez a kereszt megszokása végett, belenyugszik a táplálkozásba a test szüksége végett. Mindkettőt nagyfokú mértéktartással végzi, mert amikor étkeznek, a torkát szorítja meg, amikor pedig böjtöl, a kérkedést. Figyel az írásokra, különösen a kánoniakra és vallásosakra, melyekben inkább a mondanivaló veleje érdekli, mintsem a szavak tajtéka. És ami a leginkább csodálatra és dicséretre méltó, hogy állandóan nyugalomban van, mégis sohasem tétlen. Mert bizony úgy megsokasítja feladatait, hogy gyakrabban hiányolja az időt, mint a különféle elfoglaltságokat. És gyakrabban panaszkodik az idő csalókaságára, mint a munka csömörére.
5. De minek többet? Hálás téma ugyan a nyugalmat ajánlani, de ez a buzdítás saját ítélőképességgel rendelkező lelket kíván meg, aki a maga dolgával törődik, és irtózik attól, hogy mások dolgába vagy közügyekbe bonyolódjon. Aki Krisztusban pihenve úgy harcol, hogy nem akar egyszerre Isten katonája és a világ csatlósa lenni. Akinek szilárd meggyőződése, hogy nem képes itt örvendezni evilággal és a jövőben uralkodni az Úrral.

¹ Vö. Fil 1,21

² Vö. Siralm 3,28

6. De csekélységek ezek és az ehhez hasonlók, ha meggondolod, mit ivott ki a bitófán az, aki téged az uralkodásra invitál. Akár akarsz, akár nem, a szegény Krisztus példáját kell követned, ha a gazdag Krisztus társaságát bírni akarsz. „Ha vele együtt szenvedünk”, mondja az Apostol, „vele együtt uralkodni is fogunk; ha vele együtt meghalunk, vele együtt élni is fogunk”.³ Maga a Közvetítő így felelt a két tanítványnak, akik azt kérték, hogy egyikük jobbán, másikuk balján ülhessen: „Tudtok-e inni a kehelyből, amelyből én inni fogok?”⁴ Ezzel jelezte, hogy a pátriárkák megígért lakomájához és a mennyei serlegek nektárjához a földi keserűségek kelyhe által jutnak el.

7. Mivel a barátság bizalmat táplál, és mert te, ó Krisztusban mindenek fölött szeretett barátom, ismeretségünk kezdete óta mindig kedves voltál nekem, buzdítalak, intelek, könyörgök, hisz előrelátó, okos, tanult és rendkívül tehetséges ember vagy, hogy azt a kevéske időt, ami még hátravan neked, vond el a világtól, és ne vonakodj azt esti áldozatként⁵ a szeretet tüzén felajánlani Istennek, hogy így Krisztus példájára egyszerre légy pap és jó illatú áldozat⁶ az Úr és az emberek számára.

8. Hogy azonban jobban megértsd, ami felé az egész beszéd sodra törekszik, röviden jelzem okos ítélőképességednek, mi a lelkem vágya, és egyúttal tanácsa: hogy tudniillik mint nemes lelkű és dicső férfiú, az örök üdvösségre való tekintettel vállad fel rendünk célkitűzését, és Krisztus újoncává válva a mennyei seregek táborában, az isteni őrállásban derekadra kötött karddal virrassz az éji rémek miatt.⁷

9. Hogy tehát a dolog tisztességesen kezdődjön, könnyen valósuljon meg, és sikeresen fejeződjön be, megkívántatik, kérlek, hogy egy ilyen jó ügy elvégzésében, amennyire az isteni kegyelem jóindulata megengedi, igyekezetet tanúsíts. Hogy hol és mikor kell ezt megtenned, ennek eldöntését leleményességedre bízom. Fegyverszünet vagy halogatás nézetem szerint a legkevésbé sem válna a javadra.

10. De nem folytatom tovább, nehogy e durva és műveletlen beszéd megsértse előkelő és udvarias lényedet. Legyen tehát a levélnek vége és mértéke – ellentétben az irántad érzett szeretetemmel.

© Kartuzija Pleterje

³ Vö. 2Tim 2,12.11

⁴ Mt 20,22

⁵ Vö. Zsolt 141,2

⁶ Vö. Ef 5,2

⁷ Vö. Én 3,8